

ID LOV 1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner.

DATO: LOV-1978-06-09-50
DEPARTEMENT: MD (Miljøverndepartementet)
PUBLISERT: ISBN 82-504-1287-7
IKRAFTTREDELSE: 1979-02-15
SIST-ENDRET: LOV-2005-06-10-52 fra 2007-01-01
ENDRER:

SENTRALE FORSKRIFTER

INNHold

Lov om kulturminner.

Kap. I. Formål og virkeområde.

- § 1. Lovens formål.
- § 2. Kulturminner og kulturmiljøer - definisjoner.

Kap. II. Automatisk fredete kulturminner.

- § 3. Forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner.
- § 4. Automatisk fredete kulturminner.
- § 5. Tinglysing av automatisk fredete byggverk
- § 6. Sikringssone.
- § 7. (Opphevet ved lov 3 juli 1992 nr. 96.)...
- § 8. Tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner.
- § 9. Undersøkelsesplikt m.v.
- § 10. Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner.
- § 11. Vedlikehold, gransking m.v.

Kap. III. Løse kulturminner.

- § 12. Eiendomsretten til løse kulturminner.
- § 13. Vern, finnerlønn m.v.

Kapittel IV. Skipsfunn og fartøyvern

- § 14. Skipsfunn.
- § 14a. Fredning av båter

Kap. V. Fredning ved enkeltvedtak.

- § 15. Fredning av bygninger, anlegg m.v. fra nyere tid.
- § 15a. Dispensasjon.
- § 16. Pålegg om utbedring etter skade på fredet byggverk eller anlegg
- § 17. Vedlikehold av fredet byggverk m.v.
- § 18. Skade ved brann m.v.
- § 19. Fredning av område rundt et fredet kulturminne.
- § 20. Fredning av kulturmiljø.
- § 21. Skjøtsel.

Kap. VI. Særskilte bestemmelser.

- § 22. Regler for saksbehandling.
- § 22a. Fredning av byggverk og anlegg i statens eie
- § 23. Utførselsforbud.
- § 23a. Forbud mot innførsel av kulturgjenstander
- § 23b. Tilbakelevering av kulturgjenstander og erstatning
- § 23c. Ettersøking m.v.
- § 23d. Rettergangsregler
- § 23e. Eiendomsrett
- § 23f. Utfyllende bestemmelser
- § 24. (Opphevet ved lov 31 jan 2003 nr. 9.)...

- § 25. Meldeplikt for offentlige organer.
 - § 26. Forhåndsskjønn.
 - § 27. Straff
 - § 28. Rette myndighet etter loven.
 - § 29. Ikrafttreden. Oppheving og endring av andre lover.
-

Lov om kulturminner.

Jfr. lov 15 juni 2001 nr. 79 (svalbardmiljøloven). - Jfr. tidligere lover 3 des 1920 nr. 2 og 29 juni 1951 nr. 3.

Kap. I. Formål og virkeområde.

§ 1. Lovens formål.

Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturelle helhetlige miljø- og ressursforvaltning.

Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressurser som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunn for generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.

Når det etter annen lov treffes vedtak som påvirker kulturminneressursene, skal det legges vekt på de hensyn som er nevnt i denne lov.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 2. Kulturminner og kulturmiljøer - definisjoner.

Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter og hendelser, tro eller tradisjon til.

Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

Etter denne lov er det kulturhistorisk eller arkitektonisk verdifulle kulturminner og kulturmiljøer som kan være fredede.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

Kap. II. Automatisk fredete kulturminner.

Overskriften endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 3. Forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner.

Ingen må - uten at det er lovlig etter § 8 - sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skade.

Etter denne lov er det automatisk fredete kulturminner og kulturmiljøer som kan være fredede.

Etter denne lov er det automatisk fredete kulturminner og kulturmiljøer som kan være fredede.

Etter denne lov er det automatisk fredete kulturminner og kulturmiljøer som kan være fredede.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 4. Automatisk fredete kulturminner.

Følgende kulturminner fra oldtid og middelalder (inntil år 1537) er fredet:

- a) Boplasser, huler, hellere med spor etter folk som har holdt til eller arbeidet der, hus- eller kirketufter, slag, og rester eller deler av dem, gårdshauger, gårds- og tunanlegg og andre bebyggelseskonsenterte plasser, byanlegg og liknende eller rester av dem.
- b) Arbeids- og verksteds plasser av alle slag som steinbrudd og annen bergverksdrift, jernvinne plasser og spor etter håndverk og industri.
- c) Spor etter åkerbruk av alle slag, som rydningsrøys, veier og pløyespor, gjerder og innhegninger og fangstinnretninger.
- d) Vegfar av alle slag med eller uten brolegging av stein, tre eller annet materiale, demninger, broer, våningsverk, åreskifter, båtstøer og båtopptrekk, fergeleier og båtdrag eller rester av slike, seilsperringer, vegmerker og andre.
- e) Forsvarsverk av alle slag som bygdeborger, skanser, voller, vollgraver, festningsanlegg og rester av o.l.
- f) Tingsteder, kultplasser, varp, brønner, kilder og andre steder som arkeologiske funn, tradisjon, tro, og andre.

- g. Steiner og fast fjell med innskrifter eller bilder som runeinnskrifter, helleristninger og hellemalinger, s bergskurd.
- h. Bautasteiner, kors og andre slike minnesmerker.
- i. Steinsetninger, steinlegninger o.l.
- j. Gravminner av ethvert slag, enkeltvis eller samlede felt, som gravhauger, gravrøyser, gravkammer, kistegraver, kirkegårder og deres innhengninger og gravmæler av alle slag.

Det samme gjelder samiske kulturminner som nevnt ovenfor fra mer enn 100 år tilbake.

Automatisk fredet er de til enhver tid erklærte stående byggverk med opprinnelse fra perioden 1537-1649 bestemt av vedkommende myndighet. § 15 tredje og fjerde ledd får tilsvarende anvendelse for automatisk fredete byggverk fra 1537-1649. Dispensasjon fra fredningen kan skje etter § 15 a.

Bestemmelsene i §§ 16-18 kommer til anvendelse for alle automatisk fredete byggverk som nevnt i første ledd.

Objekt eller område registrert av vedkommende myndighet eller avmerket i GAB-registeret, jf lov av 2000 § 4-1 fjerde ledd, som automatisk fredet kulturminne, skal alltid regnes som et automatisk fredet kulturminne for det motsatte.

Departementet avgjør i tvilstilfelle med bindende virkning om et kulturminne er automatisk fredet etter § 4.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000, men nye tredje og femte ledd i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 3 mars 2001 nr. 101 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 5. Tinglysing av automatisk fredete byggverk

Vedkommende myndighet skal sørge for at alle byggverk som er automatisk fredet etter § 4, med tilhørende eiendom, skal være registrert.

Opphevet ved lov 3 juli 1992 nr. 96, tilføyd igjen ved lov 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 6. Sikringssone.

Med til et automatisk fredet kulturminne som nevnt i § 4, hører et område rundt dets synlige eller kjent nødvendig for å verne det mot tiltak som nevnt i § 3 første ledd. Området fastsettes særskilt av vedkommende myndighet.

Inntil et område som nevnt i første ledd er særskilt avgrenset, omfatter det et fem meter bredt belte rundt ytterkant.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 7. (Opphevet ved lov 3 juli 1992 nr. 96.)

§ 8. Tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner.

Vil noen sette igang tiltak som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som er ne vedkommende tidligst mulig før tiltaket planlegges iverksatt melde fra til vedkommende myndighet eller ne Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig om og i tilfelle på hvilken måte tiltaket kan iverksettes. Avgjøringen skjer innen 6 uker fra underretning om vedtaket er kommet fram til adressaten.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på et automatisk fredet kulturminne på en måte som er ne vedkommende tidligst mulig før tiltaket planlegges iverksatt melde fra til vedkommende myndighet eller ne Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig - og senest innen 3 uker fra det tidspunkt melding er komn til myndighet - om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det. Fristen kan forlenges av departementet når særskilt avvedkommet. Siste punktum får tilsvarende anvendelse.

Bygg, anlegg m.v. som er oppført eller påbegynt i strid med paragrafen her, kan departementet kreve nærmere fastsatt frist.

Tillatelse i medhold av første ledd skal ikke innhentes for bygge- og anleggstiltak som er i samsvar med bebyggelsesplan som er vedtatt etter denne lovs ikrafttreden. Tilsvarende gjelder for områder som i kommuneplanen er utpekt som byggeområder, og der vedkommende myndighet etter loven her har sagt seg enig i arealbruken.

Endret ved lover 21 april 1989 nr. 17, 3 juli 1992 nr. 96.

§ 9. Undersøkelsesplikt m.v.

Ved planlegging av offentlige og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige for tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jfr. § 8 første ledd.

Undersøkelsen kan foregå ved at planen for tiltaket sendes vedkommende myndighet etter loven her, innen 3 måneder. Departementet kan gi pålegg om dette. Finner vedkommende myndighet at tiltaket berører automatisk fredete kulturminner, kan departementet pålegge tiltakshaveren å gjennomføre undersøkelser og rapportere resultatene til departementet.

måte som nevnt i § 3 første ledd, har den rett til å kreve ytterligere frist på inntil 1 måned for å fastslå på hv fremmes eller foreta de nødvendige skritt for å undersøke, eventuelt frigjøre kulturminnet. Fristen kan forle fristene løper kan tiltaket ikke iverksettes.

Bestemmelsene i første og annet ledd får tilsvarende anvendelse ved utarbeiding av reguleringsplan c

Departementet kan fastsette nærmere regler for gjennomføring av bestemmelsene i første til tredje le

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 77, 3 juli 1992 nr. 96.

§ 10. *Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner.*

Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner eller særskilte tiltak for å verne dem p og 9, bæres av tiltakshaveren. Når særlige grunner foreligger, kan departementet fastsette at utgiftene hel staten. Ved mindre private tiltak skal staten etter departementets bestemmelse dekke utgiftene, helt eller c tyngende for tiltakshaveren.

Departementet kan fastsette nærmere regler for gjennomføringen av bestemmelsene i første ledd.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 11. *Vedlikehold, gransking m.v.*

Når grunneier eller bruker er varslet, har vedkommende myndighet adgang til:

- a. Å søke etter, registrere, avbilde, holde i stand, restaurere, bygge opp igjen, flytte og gjerde inn autor gjøre de tiltak som trengs til pleie og anskueliggjørelse av dem, herunder rydde området omkring.
- b. Å granske slike kulturminner ved utgraving eller på annen måte. Etter granskingen skal kulturminnet vedkommende myndighet etter loven her ikke fastsetter noe annet.

I mangel av minnelig overenskomst fastsettes erstatning for inngrep i grunn og rettigheter ved skjønn. namsfogden eller politistasjonssjef med sivile rettspleieoppgaver.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 25 juni 2004 nr. 53 (i kraft 1 jan 2006 iflg. res. 19 aug 2005 nr. 901) som endret ved lov 17 juni 2005 nr. 8.

Kap. III. Løse kulturminner.

Overskriften endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 12. *Eiendomsretten til løse kulturminner.*

Når det synes klart at det ikke lenger er rimelig mulighet for å finne ut om det er noen eier eller hvem c kulturminner som kommer for dagen tilfeldig, ved funn, ved utgravninger eller på annen måte statens eien

- a. Ting fra oldtid og middelalder (inntil år 1537) som våpen, redskap, kultgjenstander samt steiner, tres materiale med innskrifter eller bilder, bygningsrester uten samhörighet med bygninger eller rester av smykker, arkivsaker, skjeletter og skjelettresten o.l.
- b. Mynter fra før år 1650.
- c. Samiske kulturminner av den art som er nevnt under a og som er eldre enn 100 år.

Departementet fastsetter i tvilstilfelle med bindende virkning hva som er løse kulturminner i medhold a grunner foreligger, kan det fastsettes at slike gjenstander skal anses som kulturminner uten hensyn til alde

Departementet kan ekspropriere løse kulturminner som nevnt i første ledd bokstav a-c, dersom gjenst fra nasjonale kulturminnehensyn og inngrepet utvilsomt er mer til gagn enn skade. Når særlige grunner for kulturminner uten hensyn til alder.

Departementet skal påse at eiere, rettighetshavere og andre som har særlig interesse i saken, gis anl fattes. Det skal settes en rimelig frist for uttalelse som ikke må settes kortere enn 6 uker. Når et forslag til c det kunngjøres i Norsk Lysingsblad og minst to aviser som er alminnelig lest på stedet, at forslaget om eks ettersyn.

Eiere av og rettighetshavere til løse kulturminner som blir ekspropriert, har krav på erstatning av det o følge av vedtaket. Dersom partene ikke blir enige om hvilken erstatning som skal gis, fastsettes erstatning

For øvrig kommer lov av 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiedom til anvendelse så langt c

Selges slike gjenstander på auksjon, har staten, eller dernest vedkommende fylkeskommune eller kor vært oppbevart eller har sin opprinnelse, rett til å tre inn i høyeste bud innen tre uker.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 13. *Vern, finnerlønn m.v.*

Ingen må skade løse kulturminner. Uten hensyn til hvem som er eier kan vedkommende myndighet gripe ting som nevnt i § 12 a-c, og sette i verk andre tiltak for å verne eller ta hånd om dem.

Finner av løse kulturminner plikter snarest mulig å melde funnet til vedkommende politimyndighet på stedet eller myndighet etter loven her.

Departementet kan skjønnsmessig fastsette en finnerlønn som deles likt mellom finner og grunneier. I finnerlønnen minst settes til metallverdien etter vekt, med et tillegg som ikke må være under 10 pst. av metallet. Foreligger, kan departementet fastsette en lavere finnerlønn eller at grunneierens andel helt eller delvis skal fastsettes. Fastsettelse av finnerlønn kan ikke påklages. Departementets beslutning om å gå under minsterstatning for funnet kan prøves av domstolene.

Når staten er eier kan vedkommende myndighet etter loven her - etter at funnet er undersøkt - overlatt eller grunneieren. Avgjørelsen kan ikke påklages.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

Kapittel IV. Skipsfunn og fartøyvern

Overskriften endret ved lov 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 14. Skipsfunn.

Staten skal ha eiendomsretten til mer enn hundre år gamle båter, skipsskrog, tilbehør, last og annet som er av slike ting når det synes klart etter forholdene at det ikke lenger er rimelig mulighet for å finne ut om det er eier.

Vedkommende myndighet etter loven her kan - uten hensyn til hvem som er eier - grave fram, flytte, og nevnt i første ledd og sette i verk andre tiltak for å verne eller ta hånd om tingen. Slike tiltak, eller andre tiltak, eller andre sette i verk uten tillatelse fra vedkommende myndighet, eventuelt på visse vilkår, så vidt mulig varsles før tiltak etter dette ledd iverksettes. Bestemmelsene i § 9, § 10 og § 11 annet ledd får

Finner av ting som nevnt i første ledd plikter å melde funnet til vedkommende politimyndighet på stedet eller myndighet etter loven her. Når staten er eier kan vedkommende myndighet - etter at funnet er undersøkt - overlatt eller grunneieren.

Departementet kan skjønnsmessig fastsette en finnerlønn. Paragraf 13 tredje ledd får tilsvarende anvendelse som påviser et tidligere ukjent funn og gir melding om dette, jfr. tredje ledd.

§ 14a. Fredning av båter

Departementet kan frede båter av særlig kulturhistorisk verdi. Fredningsvedtaket omfatter fast inventar tilsier det, kan også større løst inventar medtas. I slike tilfeller må hver enkelt gjenstand særskilt spesifiseres.

I fredningsvedtaket kan departementet forby eller på annen måte regulere alle typer tiltak som er egne fredningen.

Vedtaket om fredning skal om mulig avmerkes i vedkommende skipsregister. Bestemmelsene i §§ 15 a og §§ 16-18 kommer til anvendelse så langt det passer.

Tilføyd ved lov 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

Kap. V. Fredning ved enkeltvedtak.

Overskriften endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 15. Fredning av bygninger, anlegg m.v. fra nyere tid.

Departementet kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi eller fast inventar (skap, ovner m.v.). Når særlige grunner tilsier det, kan også større løst inventar medtas. I slike tilfeller må hver enkelt gjenstand særskilt spesifiseres.

Byggverk og anlegg som kan fredes etter første ledd er bl.a. kulturminner som nevnt i § 4 første ledd i lov om kulturminner, særskilte anlegg som parker, hageanlegg, alleer m.v. og offentlige minnesmerker og andre steder som er knyttet seg til.

I fredningsvedtaket kan departementet forby eller på annen måte regulere alle typer tiltak som er egne fredningen.

Dersom det i fredningsvedtaket ikke er gitt nærmere regler om fredningens innhold, må ingen rive, flytte materialer eller farger eller foreta andre endringer som går lenger enn vanlig vedlikehold. Tiltak ut over det

vedkommende myndighet etter § 15 a. Dette omfatter også fast inventar.

Endret ved lover 21 april 1989 nr. 17, 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 15a. Dispensasjon.

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra vedtak om fredning og fredningsbestemmelser for vesentlige inngrep i det fredete kulturminnet.

Blir det satt vilkår for dispensasjonen som fordyrer arbeidet, skal eier eller bruker få helt eller delvis ve
Tilføyd ved lov 3 juli 1992 nr. 96. (Se note til § 29).

§ 16. Pålegg om utbedring etter skade på fredet byggverk eller anlegg

Påbegynner eier eller bruker arbeid i strid med fredning eller gjør han skade på fredet byggverk eller a kulturminnet tilbake til tidligere stand innen rimelig frist. Det samme gjelder når noen andre gjør skade på f eier eller bruker kjente til dette, uten å søke å forhindre skaden.

Etterkommes ikke pålegget, kan vedkommende myndighet la arbeidet utføre på eiers eller brukers bel tvangsgrunnlag for utlegg.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96 (se note til § 29), 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 17. Vedlikehold av fredet byggverk m.v.

Får vedkommende myndighet rede på at et fredet byggverk er i ferd med å forfalle av mangel på vedli undersøkes. Er det fare for at det forfaller, kan - med samtykke av departementet - eieren eller brukeren ir gjennomføre tiltak for å motvirke dette. Følges ikke pålegget får § 16 tilsvarende anvendelse, om ikke eier makter istandsettingen av økonomiske grunner.

Departementet kan gi eier eller bruker tilskudd til vedlikehold, eller til endringer godkjent av vedkomm
Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96 (tidligere § 19, se note til § 29), 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 18. Skade ved brann m.v.

Blir fredet byggverk m.v. skadet ved brann eller annen ulykke, skal eier eller bruker melde fra til vedkc mulig. Denne avgjør innen 6 uker om kulturminnet skal istandsettes eller gjenreises. Fristen kan forlenges

Er byggverket forsikret og selskapet er underrettet om fredningen, plikter det å melde fra til vedkomm forsikringstilfellet er inntrådt. Denne kan bestemme at selskapet ikke skal utbetale forsikringssummen før e

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96 (tidligere § 20, se note til § 29), 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 19. Fredning av område rundt et fredet kulturminne.

Departementet kan frede et område rundt et fredet kulturminne og skipsfunn som nevnt i § 14 så lang virkningen av kulturminnet i miljøet eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det.

I fredningsvedtak etter første ledd kan departementet forby eller på annen måte regulere enhver virks fredningsområdet som er egnet til å motvirke formålet med fredningen. Det samme gjelder fradeling eller t som nevnt i første punktum.

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra vedtak om fredning og fredningsbestemmelser for vesentlige inngrep i det fredete området.

Endret ved lover 21 april 1989 nr. 17, 3 juli 1992 nr. 96 (tidligere § 21).

§ 20. Fredning av kulturmiljø.

Et kulturmiljø kan fredes av Kongen for å bevare området kultuurhistoriske verdi.

I fredningsvedtak etter første ledd kan Kongen forby eller på annen måte regulere enhver virksomhet som er egnet til å motvirke formålet med fredningen. Det samme gjelder fradeling eller bortfeste av grunn i punktum.

Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra vedtak om fredning og fredningsbestemmelser for vesentlige inngrep i det fredete området.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 21. Skjøtsel.

I områder som er fredet med hjemmel i §§ 19 og 20 kan vedkommende myndighet gjennomføre skjøts hensyn til formålet med fredningen. Slik skjøtsel kan være vedlikehold av det fredete området, herunder ry andre tiltak for å verne kulturmiljøet m.v.

Eier eller bruker må varsles før skjøtsel etter første ledd iverksettes.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96. (Se note til § 29).

Kap. VI. Særskilte bestemmelser.

§ 22. Regler for saksbehandling.

1. Når et arbeid med fredning etter denne lov (jf. §§ 15, 19 og 20) starter opp, skal det tas kontakt med ber avgrensing av området, innhold i fredningsbestemmelser og spørsmål for øvrig av betydning for kommun planarbeid.

Fredningsmyndigheten skal kunngjøre en melding, som regel i minst 2 aviser som er alminnelig lest p. det påtenkte fredningstiltak og de følger det antas å få. Såvidt mulig bør grunneiere og rettighetshavere ur rimelig frist for å komme med merknader før forslag utformes.

På et tidlig tidspunkt i forberedelse av fredningssaken skal det søkes samarbeid med offentlige myndi. har særlig interesse i tiltaket.

2. Når forslag om fredning er utarbeidet skal det kunngjøres i Norsk Lysingsblad og i minst 2 aviser som er forslag om fredning er utlagt til offentlig ettersyn. Kunngjøringen skal beskrive hva forslaget omfatter og gi ikke må settes kortere enn 6 uker fra kunngjøringen. Såvidt mulig bør grunneiere og rettighetshavere i om

I samarbeid med kunngjøringen skal saken legges fram for berørte statlige fagorganer til uttalelse.

3. Før vedtak om fredning treffes, skal forslaget forelegges kommunestyret. Det kan settes en frist for kom

4. Departementet kan treffe vedtak om midlertidig fredning inntil saken er avgjort.

5. Vedtak etter §§ 6, 15, 19 og 20 skal tinglyses.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 77, 21 april 1989 nr. 17, 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 2

§ 22a. Fredning av byggverk og anlegg i statens eie

Departementet kan vedta forskrift om fredning av slike byggverk og anlegg m.v. som er nevnt i § 15 o. byggverket eller anlegget ut av statens eie, skal fredningen tinglyses, jf. § 22 nr. 5.

Bestemmelsene i §§ 15 tredje og fjerde ledd, 15 a første ledd, 16-18 og 22 nr. 4 gjelder tilsvarende.

Fredning av område til beskyttelse av fredet byggverk og anlegg i statens eie foretas etter § 19, jf. § 2

Tilføyd ved lov 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 23. Utførselsforbud.

Uten departementets tillatelse må det ikke føres ut av landet:

- a) Automatisk fredete kulturminner i medhold av loven her.
- b) Bygninger av alle slag og deler av slike, mynter, arkivsaker, manuskripter, segl og signeter, møbler, drakter, våpen og liknende ting av kunst-, kultur- eller personalhistorisk interesse som er eldre enn 1 for det, kan departementet fastsette at utførselsforbudet skal omfatte slike gjenstander uten hensyn
- c) Samiske kulturminner uten hensyn til alder.
- d) Minner om fremstående eller sentrale personer og minner fra virksomheter og hendelser av betydning til alder.
- e) Malerier, skulpturer og annen bildende kunst, kunsthåndverk og prototyper for designprodukter eldre
- f) Båter, motorvogner, luftfartøy og skinnegående materiell eller deler av slike eldre enn 50 år.

Departementet kan fastsette særskilte regler for gjennomføringen av utførselsforbudet, herunder nærr kommer inn under det.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 23a. Forbud mot innførsel av kulturgjenstander

Det er forbudt å føre inn til landet kulturgjenstander som er ulovlig utført fra en stat som er part i en av tilbakelevering av kulturgjenstander eller om tiltak mot illegal import, eksport og handel med kulturgjenstan

Tilføyd ved lov 24 nov 1995 nr. 63, endret ved lover 6 april 2001 nr. 12 (se dens IV, i kraft 1 mars 2002), 10 juni 2005 nr. 52 (i kraft 1 jan 200

§ 23b. Tilbakelevering av kulturgjenstander og erstatning

En kulturgjenstand som befinner seg i Norge og som er ulovlig fjernet fra territoriet til en stat som er p. part om tilbakelevering eller om tiltak mot illegal import, eksport og handel med kulturgjenstander, skal tilb:

territorium. En kulturgjenstand regnes også som ulovlig fjernet hvis den har vært midlertidig utført fra en slik brakt tilbake i samsvar med vilkårene i en utførselstillatelse gitt etter denne stats kulturvernlovgivning. Det en slik tillatelse er krenket.

Eier eller rettighetshaver som har gjenstanden, skal ved tilbakelevering få en rimelig erstatning fra der vedkommende ervervet gjenstanden etter at den ble ulovlig fjernet og viste tilbørlig aktsomhet ved erverve gjenstanden ved arv eller gave, skal likevel ikke ha en gunstigere stilling enn den personen vedkommende Tilføyd ved lov 10 juni 2005 nr. 52 (i kraft 1 jan 2007 iflg. res. 15 des 2006 nr. 1434), tidligere § 23b ble ny § 23c.

§ 23c. Ettersøking m.v.

Vedkommende myndighet bistår den anmodende stat med å ettersøke en kulturgjenstand og å hindre fremgangsmåten for tilbakelevering. Politiet skal etter anmodning bistå vedkommende myndighet i ettersø Tvangsmidler ifølge straffeprosessloven kap. 15 og 16 kan anvendes selv om ingen kan straffes for innfør befatning med kulturgjenstanden.

Tilføyd ved lov 24 nov 1995 nr. 63, endret ved lov 10 juni 2005 nr. 52 (i kraft 1 jan 2007 iflg. res. 15 des 2006 nr. 1434), endret paragrafall fr

§ 23d. Rettergangsregler

Den anmodende stat kan anlegge sak ved tingretten om tilbakelevering av en kulturgjenstand. Søksm eller innehaveren. Erstatningskrav etter § 23b kan bringes inn for samme rett i den sak som er nevnt i førs

Med stevningen etter første ledd første punktum skal det følge et dokument der kulturgjenstanden bes er en kulturgjenstand. Videre skal det følge med en erklæring fra vedkommende myndighet i den anmoder er fjernet ulovlig fra dens territorium.

Adgangen til å anlegge sak om tilbakelevering som omhandlet i §§ 23a til 23f foreldes tre år etter den kjennskap til hvor kulturgjenstanden befant seg, og til besitterens eller innehaverens identitet. Foreldelse i etter at kulturgjenstanden er fjernet ulovlig fra den anmodende stats territorium, og senest 75 år etter at ku dersom det dreier seg om kulturgjenstander som er en del av offentlige samlinger eller kirkegods som omf nasjonal lovgivning.

I tilfeller som nevnt i § 23b annet punktum skal kulturgjenstanden regnes som fjernet ulovlig den dag c etter vilkårene i utførselstillatelsen.

Den anmodende stat bærer utgiftene i forbindelse med fullbyrdingen av avgjørelsen om tilbakelevering

Søksmål om tilbakelevering kan ikke finne sted dersom utførselen ikke lenger er ulovlig på det tidspur

Tilføyd ved lov 24 nov 1995 nr. 63, endret ved lover 6 april 2001 nr. 12 (se dens IV, i kraft 1 mars 2002), 10 juni 2005 nr. 52 (i kraft 1 jan 200

§ 23e. Eiendomsrett

Ved tilbakelevering til en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), sk kulturgjenstand etter tilbakeleveringen avgjøres etter lovgivningen i den anmodende stat.

Ved tilbakelevering til en stat utenfor EØS som omfattes av Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995, tæ kulturgjenstanden med mindre den anmodende stat samtykker i en annen løsning.

Tilføyd ved lov 24 nov 1995 nr. 63, endret ved lov 6 april 2001 nr. 12 (se dens IV, i kraft 1 mars 2002).

§ 23f. Utfyllende bestemmelser

Departementet gir nærmere forskrifter om gjennomføringen av innførsels- og utførselsforbudet og tilba herunder om hva som regnes som kulturgjenstander.

Tilføyd ved lov 24 nov 1995 nr. 63, endret ved lover 6 april 2001 nr. 12 (se dens IV, i kraft 1 mars 2002), 10 juni 2005 nr. 52 (i kraft 1 jan 200

§ 24. (Opphevet ved lov 31 jan 2003 nr. 9.)

§ 25. Meldeplikt for offentlige organer.

De statlige, fylkeskommunale og kommunale organer som kommer i berøring med tiltak som omfattes melding til departementet eller til vedkommende myndighet etter denne loven.

Kommunen plikter å sende søknad om riving eller vesentlig endring av ikke fredet byggverk eller anle vedkommende myndighet senest fire uker før søknaden avgjøres. Vedtak om riving eller vesentlig endring umiddelbart sendes vedkommende myndighet, dersom denne myndigheten har uttalt seg mot riving eller v

Endret ved lov 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 26. Forhåndsskjønn.

Departementet kan kreve avholdt rettslig skjønn for å få fastslått om og eventuelt i hvilken utstrekning, 20 vil medføre erstatningsansvar for det offentlige i samsvar med vanlige rettsgrunnsetninger. Vedtaket m:

at skjønnnet er rettskraftig for samtlige grunneiere og rettighetshavere.

Endret ved lov 3 juli 1992 nr. 96.

§ 27. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forbud, påbud, vilkår eller bestemmelser gitt i eller i medhold eller fengsel i inntil 1 år. Under særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel i inntil 2 år anvendes. Med samme måte. Overtredelse av første punktum anses som en forseelse.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209).

§ 28. *Rette myndighet etter loven.*

Kongen fastsetter hvem det er som er rette myndighet i medhold av §§ 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15,

Kongen kan også bestemme at kommuner og fylkeskommuner skal være rette myndighet etter nevnte kan bestemme at kommuner og fylkeskommuner så langt det er mulig skal yte faglig bistand i saker etter l

Departementet kan gi nærmere regler om utfylling og gjennomføring av loven.

Endret ved lover 3 juli 1992 nr. 96, 24 nov 1995 nr. 63, 3 mars 2000 nr. 14 (i kraft 1 juni 2000 iflg. res. 3 mars 2000 nr. 209), 10 juni 2005 nr. nr. 1434).

§ 29. *Ikrafttreden. Oppheving og endring av andre lover.*

1. Denne loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra lovens ikrafttreden oppheves - - -.

Fra 15 feb 1979 iflg. res. 9 feb 1979. I lov 3 juli 1992 nr. 96 II annet og tredje ledd er bestemt:

« Lovens §§ 15 a - 18 gjelder også for bygninger, anlegg m.v. som er fredet med hjemmel i § 15 før lovens ikrafttreden.

Lovens-§ 21 om skjøtsel gjelder også for områder som er fredet med hjemmel i § 21 før lovens ikrafttreden. »

Databasen sist oppdatert 16. feb 2007

BYGNINGER

LANGUAGE NORWEGIAN - ENGLISH

SVARTJENESTE ▾
KONTAKT OSS

SØKEORD ▾

SØK

NYHETSSENTER OM RIKSANTIKVAREN RAD OG VEILEDNING FAGEMNER LOVERK PUBLIKASJONER // NETTSTEDSKART | LENKER

Forside » Fagemner » Bygninger

BYGNINGER

- Nyhetsarkiv ▶
- Landsverneplanar ▶
- Statens bygninger ▶
- Kirker ▶

MILJØSTATUS - BYGNINGER

I Norge er det registrert over 375.000 bygninger som er fra før 1900. Omlag 4000 bygninger og enkeltobjekter er fredet i henhold til kulturminneloven. Les mer på Miljøstatus i Norge »

KONSERVERING

Intensjonen i arbeidet med å sette i stand og halde ved like freda bygningar, har dei siste tiåra endra seg frå restaurering til konservering.

Les meir »

Verdens første veileder for bybrannsikring

På oppdrag fra Riksantikvaren og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har NTNU laget en veileder for bybrannsikring.

Tenk hvis det brøt ut en storbrann på Bryggen i Bergen, Røros eller Rodeløkka i Oslo. En brann på et av disse stedene ville vært katastrofal. En slik brann vil vi unngå. Derfor er verdens første veileder for bybrannsikring nå klar, og det markeres av miljøverminister Helen Bjørnøy. | 16.02 | les mer »

Bygdø Kongsgård åpnet for pressen

Hovedbygningen på Kongsgården på Bygdøy er fra 1733. Bygningen er nå restaurert og kongefamilien kan ta den i bruk som sommerbolig.

Bygdø Kongsgård er ferdig restaurert etter nesten tre års arbeid. Onsdag 14. februar var det pressevisning og interessen fra media var stor. | 14.02 | les mer »

[Skriv ut artikkel]

HÅNDVERK OG KUNNSKAP

Bygningane er ein viktig del av kulturarven vår. Dei vitnar om samfunnstilhøve, liv og gjeremål i tidlegare tider, om godt handverk og materialkunnskap. | les mer »

ALLE TIDERS KULTURMINNER

I Riksantikvarens vernestrategi "Alle tiders kulturminner" kan du lese mer om hvorfor vi verner, hva vi verner og hvordan vi verner. Til vernestrategi »

KONTAKT OG ADRESSER

Kulturminneforvaltningen består av flere ulike instanser. Til kontaktinfo »

Riksantikvaren, Postboks 48, 0403 Oslo,
Tlf 22 94 04 00, Faks 22 94 04 04,
E-post: postmottak@ra.no. Utviklet av Idium

KULTURMILJØ

LANGUAGE NORWEGIAN - ENGLISH

SVARTJENESTE »
KONTAKT OSS

SØKEORD ▾

SØK

NYHETSSENTER OM RIKSANTIKVAREN RÅD OG VEILEDNING FAGEMNER LOVERK PUBLIKASJONER // NETTSTEDSKART | LENKER

Forside » Fagemner » Kulturmiljøer

KULTURMILJØER

Nyhetsarkiv ▾

Kystkultur ▾

Verdiskaping ▾

MILJØSTATUS -
KULTURMILJØER

For mange kulturmiljøer med anerkjente verneverdier er det plan- og bygningsloven som gir rettslig beskyttelse.

Med hjemmel i denne loven kan kommunale myndigheter gjennom regulering gi en bygning eller et område status som "spesialområde bevaring" (§ 25.6).

Mer på Miljøstatus i Norge »

Syv nye verdiskapingsprosjekter

Porto Franco – Kristiansands kulturelle frihavn, er et av syv pilotprosjekter som nå får støtte fra Riksantikvarens verdiskapingsprogram. Kystkultur og maritim kulturhistorie er slikkordene for dette prosjektet.

[Skriv ut artikkel]

KULTURMILJØ

Med kulturmiljø menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. En fredningssak vil i dag, i større grad enn for bare få år siden, legge vekt på hvordan det enkelte objekt kan bevares i en meningsfylt sammenheng, og hvordan denne sammenhengen kan bevares for ettertiden.

ALLE TIDERS KULTURMINNER

I Riksantikvarens vernestrategi "Alle tiders kulturminner" kan du lese mer om hvorfor vi verner, hva vi verner og hvordan vi verner. Til vernestrategi »

KONTAKT OG ADRESSER

Kulturminnerforvaltningen består av flere ulike instanser. Til kontaktinfo »

Birkelunden kulturmiljø er fredet

Tanken om å ha offentlige parkanlegg som naturlige deler av bymiljøer er typisk for 1800-tallets byplanlegging. Birkelunden har vært og er et yndet rekreasjonssted for bydelens befolkning.

Birkelunden kulturmiljø på Grünerløkka i Oslo er fredet i statsråd. Dette er det første kulturmiljø i by som fredes i Norge. | 28.04 | les mer »

Direktoratet for kulturminner, Dronningensgate 13,
0154 Oslo

LOV 2005-06-10 nr 52: Lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner og lov 15. juni 2001 nr. 79 om Svalbard.

DATO: LOV-2005-06-10-52
DEPARTEMENT: KKD (Kultur- og kirke departementet)
PUBLISERT: I 2005 hefte 7
IKRAFTTREDELSE: Kongen fastset.
SIST-ENDRET:
ENDRER: LOV-1978-06-09-50, LOV-2001-06-15-79

SENTRALE FORSKRIFTER

INNHold

Lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner og lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard

Lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner og lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard.

III

1. Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.¹
2. Endringane i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner og lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard ratifisert UNESCO-konvensjonen av 1970, gjeld berre for kulturgjenstandar som er ulovleg fjerna eller endringane trådte i kraft.

¹ Frå 1 jan 2007, etter res. 15 des 2006 nr. 1434.

Databasen sist oppdatert 16. feb 2007